

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2024-09-26 Nr. 429-192
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) atstovaujančio Y. Y. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjo atstovas prašė išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Draudimo laikotarpiui nuo 2023 m. rugpjūčio 1 d. iki 2024 m. liepos 31 d. tarp pareiškėjo ir draudiko buvo sudaryta Būsto draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo sutartis), kuria draudimo variantu „Maksimalus“ buvo apdraustas pareiškėjui priklausantis pastatas, jame esantis turtas, civilinė atsakomybė ir asmens civilinė atsakomybė. Draudimo sutartis sudaryta Būsto draudimo taisyklių Nr. 67¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu.

2024 m. gegužės 28 d. pareiškėjas draudikui pateikė pranešimą apie „nuo sniego slėgio pažeistas namo stogo konstrukcijas“ (toliau – Įvykis). Draudikas 2024 m. birželio 26 d. raštu pareiškėją informavo apie sprendimą dėl Įvykio atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Draudikas nurodė, kad žala pastato stogo konstrukcijai yra tęstinio pobūdžio ir draudiko nustatyti apdrausto pastato stogo sugadinimai negalėjo būti padaryti staigaus ir netikėto įvykio metu.

Draudikas pareiškėjui taip pat nurodė, kad „apie atsitikusį įvykį pranešta pavėluotai, nėra galimybės nustatyti įvykio datos, aplinkybių bei sniego dangos storio“. Be to, pastato stogo sugadinimų pobūdis nėra būdingas defektams, padarytiems dėl sniego slėgio.

Pareiškėjas nesutiko su tuo, kaip draudikas vertino Įvykio aplinkybes, todėl pretenzijoje draudikui nurodė, kad pranešimą apie pažeistas pastato konstrukcijas pateikė iš karto po to, kai tik turto defektai buvo pastebėti. Pareiškėjas pabrėžė, kad pranešime apie Įvykį nurodė tikėtiną Įvykio kilimo priežastį – sniego svorio jėgos poveikį. Pareiškėjo teigimu, šią žalą padarymo priežastį patvirtina aplinkybės, kad sniego jėga „tolygiai pasiskirstė per visą stogo plotą, dėl ko atskiri stogo dangos elementai pažeisti nebuvo“.

Pareiškėjas teigė, kad draudikas nepagrindė savo sprendimo atsisakyti Įvykį pripažinti draudžiamuoju, nors ir pavėluoto pranešimo apie Įvykį atveju turėjo galimybę nustatyti, ar žala galėjo būti padaryta, veikiant dideliame sniego svoriui. Pareiškėjo teigimu, „visuotinai žinoma, kad sniegas turi savybę greitai tirpti, esant atitinkamoms oro sąlygoms, todėl draudiko galimybė įsitikinti vienokiomis ar kitokiomis aplinkybėmis visais atvejais yra apsunkinta ar apribota.“

Pareiškėjo atstovas kreipimesi į Lietuvos banką iš esmės pakartojo pareiškėjo draudikui adresuotoje pretenzijoje nurodytas aplinkybes. Pareiškėjo atstovas teigė, kad „namo konstrukcijų pažeidimas savaime buvo staigus ir netikėtas, tačiau ne iš karto pastebėtas dėl konstrukcijų pažeidimo akivaizdumo.“ Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjo atstovas draudikui kėlė reikalavimą Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdrausto pastato sugadinimų atkūrimo išlaidas.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad UAB „Smart claims“ 2024 m. liepos 15 d. parengtos Ekspertinės nuomonės dėl nuostolio priežasties (toliau – Vertinimas) duomenys patvirtino, kad Įvykio požymiai atitinka Taisyklėse įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių

¹ 2021 m. kovo 30 d. redakcija, galioja nuo 2021 m. balandžio 16 d.

sąlygas. Be to, draudiko surinkti įrodymai pagrindė, kad žala pastatui nebuvo padaryta staiga ir netikėtai.

Draudikas taip pat nurodė, kad pareiškėjas apie įvykį pranešė 2024 m. gegužės 28 d., nors pareiškėjo nurodyto galimo sniego svorio poveikio žala apdraustam pastatui galėjo būti padaryta tik žiemą arba ankstyvą pavasarį. Taisyklių B.V dalies 1.3 papunktyje nustatyta, kad draudimo išmoka gali būti nemokama, draudėjui neįvykdžius Taisyklių C.III dalies 2.10 papunktyje nurodytų pareigų. Taisyklių C.III dalies 2.10 c papunktyje yra nustatyta draudėjo pareiga per 3 darbo dienas draudikui pranešti apie įvykį. Remdamasis nurodytomis Taisyklių sąlygomis, draudikas pabrėžė, kad vien netinkamas Draudimo sutartyje įtvirtintų draudėjo pareigų vykdymas galėtų būti savarankiškas pagrindas draudikui atsisakyti mokėti draudimo išmoką.

Draudikas pabrėžė, kad Draudimo sutartyje įtvirtintų pareigų nevykdymas yra susijęs su draudiko pareiga tirti įvykio aplinkybes. Tokio pobūdžio žalų atveju draudikui būtina surinkti duomenis apie tikslią įvykio datą ir iš karto po įvykio atlikti sugadinto turto ir draudimo objekto vietos apžiūrą, siekiant įvertinti sniego storį, jo poveikį draudimo objektui ir greta esantiems pastatams ir surinkti meteorologinę informaciją apie iškritusį sniego kritulių kiekį ir susidariusią sniego dangą.

Draudikas pabrėžė, kad nors dėl to, kad pareiškėjas netinkamai vykdė Draudimo sutartyje nustatytas pareigas, buvo apsunkintos galimybės ištirti įvykio aplinkybes ir žalos atsiradimo priežastis, tačiau draudikas dėjo reikiamas pastangas ir surinko pakankamai duomenų, pagrindžiančių sprendimą atsisakyti dėl įvykio mokėti draudimo išmoką. Remdamasis surinktais įrodymais, draudikas teigė, kad jam nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką už nedraudžiamojo įvykio požymius atitinkantį ir apdraustos draudimo rizikos draudimo apsaugos sąlygų netenkinantį įvykį.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo nurodyto įvykio metu sugadinto apdrausto pastato atkūrimo išlaidas, pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti: 1) Įvykio požymių atitiktį draudžiamojo įvykio sąlygoms ir 2) nedraudžiamojo įvykio sąlygų taikymo įvykiui aplinkybes.

Remiantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata, minėta sutartimi draudikas įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Draudimo sutartimi draudimo objektui (draudėjo ar naudos gavėjo turciniams interesams) suteikiama apsauga – įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui². Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtomis draudimo rūšies taisyklėmis (standartinės sąlygos), tiek draudimo liudijime aptartomis individualiomis sąlygomis. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad draudimo taisyklės yra standartinės, bendros sąlygos, paprastai taikomos visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu

² Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalies 10 punktas.

draudiku, o draudimo liudijime nurodomi ne bendri, bet konkrečią sutartį individualizuojantys duomenys³.

1. Dėl įvykio požymių atitikties draudžiamojo įvykio sąlygoms

Draudimo liudijime nurodyta, kad pastatą apdraudus pagal draudimo varianto „Maksimalus“ sąlygas yra taikomas „Plačiausios apsaugos draudimas“. „Plačiausios apsaugos draudimo“ sąlygos yra detalizuotos Taisyklių IV.A dalies 1.2 papunktyje. Minėtame papunktyje įtvirtinta, kad „apdrausto turto draudimo apsauga apima bet kokius šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, staiga ir netikėtai įvykusius draudimo apsaugos galiojimo metu, išskyrus nedraudžiamuosius įvykius, nurodytus Taisyklių A.IV dalies 1.1–1.12 punktuose ir bendrųjų nedraudžiamųjų įvykių sąrašė (Taisyklių A.IV dalies) 4 punktas“.

Pažymėtina, kad draudimo liudijime taip pat nurodyta, kad apdraustam pastatui, be „Plačiausios apsaugos draudimo“ sąlygų, galioja ir draudžiamųjų įvykių „Gamtinės jėgos“ sąlygos, įskaitant draudžiamojo įvykio „sniego slėgis“ sąlygas.

Taisyklių A.IV dalies 1.3 d papunktyje nustatyta, kad draudžiamuoju įvykiu „sniego slėgis“ laikomas įvykis, kai sniegas savo svoriu sulaužo arba apgadina apdraustus pastatus ir juose esantį turtą. Minėtame Taisyklių papunktyje nustatyta, kad nedraudžiamaisiais įvykiais pripažįstami atvejai, kai žala padaroma pastatams, kurių laikančiosios konstrukcijos nusidėvėjusios, pvz., paveiktos puvinio, nesandarios, ištrupėjusios, su įtrūkais, t. y. dėl nusidėvėjimo netekusios laikomosios galios ir atsparumo gamtos jėgų poveikiui. Taip pat nuostoliai neatlyginami dėl žalos, kilusios dėl projektavimo ir statybos klaidų, broko.

Taisyklių A.IV dalies 1.3 papunktyje nustatyta, kad „jei draudimo vietoje nebuvo galima nustatyti A.IV dalies 1.3 punkto a–e papunkčiuose nurodytų rizikų ar jų parametrų, remiamasi įvykio vietai artimiausios hidrometeorologijos stoties pateiktais duomenimis ir (arba) faktais, kad vėjas, liūtis, kruša, sniegas draudimo vietos zonoje padarė panašių nuostolių geros būklės pastatams ar kitiems panašiams tokio pat atsparumo daiktams“, ir daroma išvada, kad šios rizikos atitinka Taisyklių A.IV dalies 1.3 punkto a–e papunkčiuose pateiktas apibrėžtis.

Siekdamas pagrįsti, kad įvykio požymiai neatitinka pareiškėjo nurodyto staigaus ir netikėto įvykio – „sniego slėgis“ – kriterijų, draudikas rėmėsi savo atstovo atliktos sugadinto turto apžiūros duomenimis. Apžiūros metu buvo nustatyta, kad „stogo dangą nėra sugadinta, įlūžusi ar kitaip paveikta sniego svorio jėgos“.

Draudikas taip pat rėmėsi aplinkybėmis, kad apdrausto „pastato stogas yra čerpinis šlaitinis, dvišlaitis, t. y. susideda iš dviejų nuožulnių šlaitų, kurie susikerta aukščiausiam taške. Tokio tipo stogas efektyviai apsaugo pastatą nuo atmosferinio poveikio - sniego, lietaus, saulės, vėjo ir pan., kadangi dėl nuolydžio vanduo gali lengviau nutekėti, ant stogo negali susikaupti didelis kiekis sniego, kuris tiesiogiai vertikaliai veiktų stogo konstrukciją ir atitinkamai paveiktų pastatą taip, kaip šiuo atveju.“

Draudiko teigimu, jo atstovo darytos draudimo objekto vietos nuotraukos negali patvirtinti aplinkybių, kad buvo sugadinti greta apdrausto pastato esantys objektai. Iš apdrausto sugadinto pastato nuotraukų matyti, kad jis „sudarytas iš gyvenamosios dalies ir kitos, taip pat šlaitiniu stogu dengtos dalies (galimai terasos, garažo, malkinės ir pan.), vertinant vizualiai, netgi lengvesnių konstrukcijų“, kurios nebuvo pažeistos.

Siekdamas pagrįsti draudiko atstovo nustatytas aplinkybes, kad žala pastato stogui negalėjo būti padaryta dėl sniego svorio, draudikas pateikė draudimo vietai artimiausios Marijampolės automatinės meteorologinės stoties informaciją. Draudiko pateiktoje 2024 m. rugpjūčio 8 d. Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Meteorologinių ir aviacinių stebėjimų skyriaus pažymoje nurodyta, kad laikotarpiu nuo 2023 m. gruodžio 1 d. iki 2024 m. gegužės 28 d. susidariusio sniego dangos storis draudimo vietai artimiausioje meteorologinėje aikštelėje nepasiekė pavojingo arba stichinio meteorologinio reiškinio rodiklio.

Vertinant draudiko meteorologinėje informacijoje nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad, remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 patvirtintų Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinų rodiklių⁴ duomenimis,

³ Lietuvos Aukščiausiojo teismo 2019 m. birželio 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-221-403/2019; 2016 m. kovo 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-143-313/2016.

⁴ Nuo 2020 m. birželio 10 d. galiojanti įsakymo redakcija.

stichiniu – labai smarkiu snygiu laikoma, kai per 12 val. ar trumpesnį laiką iškrenta 20–30 cm sniego.

Vadovaujantis meteorologine informacija, darytina išvada, kad laikotarpiu, kada galėjo įvykti pareiškėjo nurodytas galimas įvykis, nebuvo iškritęs labai didelis sniego kiekis, galėjęs lemti stogo defektų atsiradimą. Be to, kaip minėta, ir draudiko atstovas, atlikęs apdrausto turto apžiūrą, negalėjo patvirtinti, kad žalą apdrausto pastato stogui padarė dėl didelio iškritusio sniego kiekio susidariusi sniego danga.

Svarbu pažymėti, kad pareiškėjas ir jo atstovas, nurodydami, kad žala galėjo būti padaryta dėl sniego slėgio, nepateikė jokių šiuos duomenis patvirtinančių įrodymų ir nenurodė jokios informacijos, kuri paneigtų draudiko atstovo atliktos apžiūros ir draudiko surinktos meteorologinės informacijos duomenis. Pareiškėjas ir jo atstovas tik teigė, kad sniego jėga „tolygiai pasiskirstė per visą stogo plotą, dėl ko atskiri stogo dangos elementai pažeisti nebuvo“.

Vertinant nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio nuostatos, įpareigojančios draudiką tirti ir vertinti įvykio, kuris gali būti pripažintas draudžiamuoju, aplinkybes, šių aplinkybių tyrimo pagrindu priimti sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo ir draudėjui (apdraustajam, naudos gavėjui) išmokėti draudimo išmoką, įvykus draudžiamajam įvykiui, lemia draudiko pareigą turėti kvalifikuotus darbuotojus, kurie yra kompetentingi įvertinti apdrausto turto sugadinimo pobūdį ir nustatyti žalos atsiradimo priežastis.

Todėl draudiko surinktų įrodymų pagrindu padaryta išvada, kad žalos pastato stogo konstrukcijai pobūdis nėra susijęs su sniego slėgio poveikiu apdraustam turtui, pripažintina objektyvesniu įrodymu nei pareiškėjo ir jo atstovo deklaratyvūs ir įrodymais nepagrįsti teiginiai apie galimą stogo sugadinimą dėl sniego dangos svorio.

Be to, kaip pagrįstai nurodė draudikas, vertinant sprendimą dėl įvykio atitikties draudžiamąjį įvykio sąlygoms, reikšmingomis pripažintinos aplinkybės, kad pareiškėjas draudikui nepateikė pranešimo apie įvykį iš karto po to, kai, pareiškėjo teigimu, dėl stipraus snygio buvo sugadintos apdrausto pastato konstrukcijos.

Kadangi, remiantis stichinių meteorologinių reiškinių teisiniu reglamentavimu, stiprus snygio kriterijų pasireiškimas yra akivaizdus, atsižvelgiant į tai, kad Draudimo sutartimi buvo apdraustas nuolat gyvenamas pastatas, nėra pagrindo pagrįstomis pripažinti pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad jis sniego slėgio pastatui padarytos žalos negalėjo pastebėti iš karto po to, kai tokia žala buvo padaryta⁵.

Apibendrinant nustatytas aplinkybes ir vadovaujantis draudiko pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai vertino, jog įvykio požymiai neatitinka staiga ir netikėto draudžiamąjį įvykio „sniego slėgis“ sąlygų.

2. Dėl nedraudžiamąjį įvykio sąlygų taikymo įvykiui

Kaip minėta, Taisyklių A.IV dalies 1.3 d papunktyje įtvirtintose draudžiamąjį įvykio „sniego slėgis“ sąlygose taip pat nurodyta, kad draudimo apsauga minėtai draudimo rizikai netaikoma, jei žalos pastatui padarymo priežastimi yra jo projektavimo, statybos klaidos, brokas ar pastato nusidėvėjimas, dėl kurio yra netenkamas atsparumas gamtos jėgų (įskaitant stiprų snygį) poveikiui.

Taisyklių 4.4, 4.4.3 ir 4.12 papunkčiuose, kuriais draudikas taip pat grindė sprendimą atsisakyti dėl įvykio mokėti draudimo išmoką, nustatyta, kad draudimo išmoka nemokama dėl apdrausto turto konstrukcijų suirimo, irimo, kritimo, skilimo, užteršimo ar kitų apdrausto turto defektų, atsiradusių dėl projektavimo ar statybos klaidų bei broko, dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastinių fizikinių reiškinių (pašalo, kaitros, ultravioletinės spinduliuotės ir pan.) ir natūralaus pastato dėvėjimosi.

Draudikas, priimdamas sprendimą, kad įvykio požymiai atitinka Taisyklėse įtvirtintas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas, rėmėsi Vertinimo duomenimis. Vertinime nurodyta, kad „pastato dalyje, kurioje įrengta terasa, ir antrame aukšte įstiklintas balkonas, fiksuojamas laikančių konstrukcijų poslinkis: šoninės pastato sienos yra išstumtos į išorės pusę 30 – 40 mm. Rezultate yra dalinai išsinėręs balkono skersbalkis, sutapatintas su įstiklintos atitvaros rėmu. Stogo laikančios gegnės yra surištos stygomis, vizualiu vertinimu santvaros 1/3 aukštyje. Gegnių galai

⁵ T. y. kad pareiškėjas neturėjo galimybės pastebėti po stipraus snygio ant stogo susidariusios didelės sniego dangos, kuri galėtų staiga ir netikėtai sugadinti nurodytą apdrausto pastato konstrukciją.

atremti į pastato sieną. Todėl stogo apkrova, kurią sudaro nuosavas svoris, sniegas, vėjas, stumia gegnes, kurios verčia šoninę sieną į išorės pusę. Sienų vertimo jėga yra paprastai eliminuojama gegnes sujungiant į vientisą santvarą, t. y. apatinės dalis remti ant skesbalkio, ne ant sienos. Tokiu būdu skersbalkis perima tempimo apkrovas, dirba kaip styga, ir konstrukcija išlieka stabili.“

Vertinime taip pat nurodyta, kad „antro aukšto balkone fiksuojamas laikančių konstrukcijų judėjimas vertikalia kryptimi. Dviejų aukštų rąstinio namo sienos gali sėsti / susispausti 10 cm ir daugiau. Objekte fiksuojamas poslinkis apie 8 cm tarp vertikalių statramsčių, dirbančių kaip kolonos, ir stogo konstrukcijos, kuri atremta ant sienojų. Susispaudus sienojams, gegnių konstrukcija kartu su stogu pasėdo žemyn, apie 8 cm. Vertikalia kryptimi medinės kolonos praktiškai nesitraukia, t. y. medinės kolonos liko pirminėje padėtyje. Tokiu būdu gavosi konstrukcinis kirpimas: sienos ir stogas juda žemyn, kolonos lieka vietoje.“

Atlikus apdrausto turto sugadinimų pobūdžio tyrimą, Vertinime buvo padarytos išvados, kad „objekte yra fiksuojami 2 tipų / skirtingų priežasčių defektai, susiję su statinio konstrukcijos įrengimu ir priežiūra: Lauko sienų išvertimas ties 2 aukšto balkonu yra sukeltas statybos / projektavimo klaidos. Dėl gegnių galų nesurišimo, stogo pastovi ir dinaminė apkrovos stumia gegnes, kartu verčia lauko sienas į išorės pusę. Pirmaisiais 10 metų rąstų sienos intensyviai juda / sėda. Todėl ypatingai šiam laikotarpiui reikalinga statinio priežiūra/ specialistas, kuris sureguliuotų namo judėjimą, sutraukiant sienojus, ir žemėjimą kompensuotų kolonų aukščio reguliatoriais. To nepadarius sienose atsiranda plyšiai, konstrukcijų deformacijos, kas ir yra fiksuojama objekte.“

Atsižvelgiant į Vertinime nurodytą informaciją, pažymėtina, kad eksperto nustatyti duomenys patvirtina Taisyklių A.IV dalies 4.4.3 ir 4.12 papunkčių sąlygose nurodytų pastato sugadinimo priežasčių aplinkybes. Vertinimo duomenys pagrindžia, kad žalos apdraustam pastatui priežastis buvo pastato projektavimo ir statybos klaidos bei natūralus pastato, jo dalių sėdimas. Kaip minėta, tokios apdrausto pastato sugadinimo priežastys yra priskirtinos prie Taisyklėse nurodytų nedraudžiamųjų įvykių.

Svarbu pažymėti, kad Vertinimo duomenys neprieštarauja kitiems Įvykio administravimo metu surinktiems įrodymams, t. y. draudiko atstovo atliktos pastato stogo apžiūros duomenims, jų pagrindu draudiko padarytomis išvadoms apie defektų atsiradimo priežastis, taip pat surinktai meteorologinei informacijai, negalinčiai pagrįsti staiga ir netikėto įvykio - sniego slėgio poveikio apdraustam turtui – aplinkybių.

Atsižvelgiant į Draudimo įstatymo 98 straipsnyje įtvirtintas draudimo sutarties šalių pareigas įvykus įvykiui, taip pat kasacinio teismo suformuotą draudimo sutarties šalių pareigų, kilus civilinio pobūdžio ginčui, vykdymo aiškinimo ir taikymo praktiką⁶, pažymėtina, kad draudikas įrodymais pagrindė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką. Pareiškėjo ir jo atstovo teiginiai nenuginčijo Vertinime nurodytų duomenų ir nepagrindė nurodytų aplinkybių, kad Įvykio priežastis galėjo būti staiga ir netikėtai įvykęs įvykis, t. y. dėl gausaus iškritusio sniego kritulių kiekio susidariusios sniego dangos poveikio atsiradę sugadinto pastato stogo dangos sugadinimai.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumos vertinimu, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir dėl Įvykio pareiškėjui išmokėti jo nuostolius atlyginančią draudimo išmoką yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

⁶ Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2017 m. kovo 8 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. e3K-3-117-686/2017, konstatavo, kad Draudimo įstatymo 98 straipsnio nuostatos įtvirtina draudiko pareigą, pasinaudojant jam suteiktomis teisėmis, nustatyti draudžiamąjį įvykį ar jo nebuvimą, kitas draudimo išmokai mokėti reikšmingas aplinkybes, o kitiems draudimo santykių dalyviams nustato pareigą pateikti draudikui visus turimus draudimo sutartyje nurodytus ir draudiko reikalaujamus dokumentus bei informaciją. Dėl to, kilus šalių ginčui dėl pirmiau nurodytų aplinkybių, lėmusių draudiko atsisakymą mokėti draudimo išmoką, draudikas turi pareigą pateikti duomenis, pagrindžiančius jo sprendimą nemokėti draudimo išmokos, o kiti draudimo santykių dalyviai, juos ginčydami, privalo pateikti jų argumentus ir nurodomas aplinkybes patvirtinančius įrodymus (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 12 ir 178 straipsniai).

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis